

LYSKI - JEJKOWICE

Zasady zachowania się na wypadek różnorodnych zagrożeń

TELEFONY ALARMOWE

Telefon alarmowy ogólny	-	112
Pogotowie Ratunkowe	-	999
Straż Pożarna	-	998
Policja	-	997
Pogotowie Energetyczne	-	991
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Rybniku	-	32 4221000

2015 r.

I. INSTRUKCJA ALARMOWANIA

JAK UZYSKAĆ POMOC ?

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia Dyspozytor zapyta:

- **Co się stało?**

Podaj rodzaj wypadku lub zachorowania (np. wypadek samochodowy, upadek z wysokości, zaślabnięcie w miejscu publicznym, atak padaczki itp.)

- **Jaki jest stan osoby wymagającej pomocy?**

Czy jest przytomna, czy oddycha, czy się rusza, czy na coś w przeszłości chorowała, w przypadku wypadków ile osób jest poszkodowanych i jaki jest ich stan ogólny.

- **Gdzie to się stało?**

Miejsce wypadku lub zachorowania, miejscowość, w miarę dokładny adres, jakieś charakterystyczne punkty topograficzne ułatwiające zespołowi dotarcie na miejsce zdarzenia.

- **Ewentualne dane osobowe osoby potrzebującej pomocy?**

Jej imię i nazwisko i wiek, jeśli jest to Ci osoba nieznajoma po prostu powiedz, że jej nie znasz.

- **Kim ty jesteś, jako osoba wzywająca?**

Podaj swoje nazwisko i numer telefonu, z którego dzwonisz. Nigdy pierwszy nie rozłączaj się, ponieważ po zebraniu wywiadu dyspozytor przekaże Ci pewne informacje jak postępować do czasu dotarcia zespołu ratownictwa medycznego. Czasami takie proste zabiegi mogą pacjentowi uratować życie.

Jeżeli jest to wypadek, zabezpiecz miejsce wypadku. Dyspozytor pogotowia ratunkowego już sam powiadomi inne służby ratownicze potrzebne na miejscu zdarzenia, a więc Straż Pożarną i Policję. W przypadkach nie zagrażających życiu pacjenta dyspozytor udzieli informacji, w jaki sposób pomóc pacjentowi lub, kto jest w stanie przybyć na lekarską wizytę domową.

Uwaga:

Kto zauważy osobę lub osoby znajdujące się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego lub jest świadkiem zdarzenia powodującego taki stan, w miarę posiadanych możliwości i umiejętności ma obowiązek niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do skutecznego powiadomienia o tym zdarzeniu podmiotów ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego (art.4 Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 r., (Dz. U. 2013.757 j.t.)).

Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. (art. 162 kodeksu karnego Dz. U. 1997.88.553)

II. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ W GMINIE

1. Zagrożenia komunikacyjne

W ruchu drogowym

Wiążą się z narastającym lawinowo transportem osób i towarów. Elementy, które mają wpływ na rozwój tych zagrożeń w Gminie to:

- systematyczny przyrost taboru samochodowego na drogach, co doprowadza do zatorów drogowych;
- pogarszający się stan nawierzchni drogowych na głównych ciągach komunikacyjnych wynikający z ich nadmiernej eksploatacji;
- roboty drogowe związane z modernizacją nawierzchni dróg oraz prace remontowe mostów i przepustów na ciągach komunikacyjnych;
- transport nielegalnie przewożonych materiałów niebezpiecznych;
- nie przestrzeganie przepisów ruchu drogowego przez użytkowników dróg;

Jeśli jesteś świadkiem wypadku drogowego to:

- Zabezpiecz miejsce zdarzenia (wylącz zapłon w uszkodzonych samochodach).
- W odpowiedniej odległości ustaw trójkąt ostrzegawcze (własny lub z pojazdów poszkodowanych). W nocy oświetl miejsce wypadku światłami swojego samochodu. Wezwij służby ratownicze, policję, pogotowie (połączenie z numerami alarmowymi 112, 998, 997, 999 jest bezpłatne,
- CB - radio kanał 9 dla wszystkich służb na hasło „RATUNEK” pierwszeństwo rozmów na wszystkich kanałach).
- Udziel pierwszej pomocy medycznej poszkodowanym.
- Jeśli w wypadku nie było osób poszkodowanych usuń z jezdni uszkodzone pojazdy, aby nie były przyczyną kolejnego, groźniejszego wypadku i nie tamowały ruchu. Jeśli nie jest to możliwe ze względu na powstałe uszkodzenia, należy koniecznie zabezpieczyć to miejsce trójkątem ostrzegawczym, włączeniem światła awaryjnych,

PAMIĘTAJ!!!

Aby wszystkie czynności wykonywać z rozwagą, bez niepotrzebnych emocji i dodatkowych zniszczeń, do czasu aż przybędą specjalistyczne służby ratownicze. Pamiętaj, że Ty również możesz się znaleźć w podobnej sytuacji.

Do podstawowych zasad należy:

- powiadomienie służb ratowniczych (Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe, Policja);
- udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie zagraża pożar lub wybuch oraz gdy nie ma innych zagrożeń;
- stosowanie się do poleceń służb ratowniczych;
- oddalenie się jak najszybciej, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji lub wybuchu;
- ostrzeganie innych przypadkowych świadków zdarzenia;
- nie opuszczanie miejsca zdarzenia, jeśli byłeś uczestnikiem katastrofy, bez przebadania przez lekarza, ponieważ skutki mogą się ujawnić dopiero po kilku godzinach.

2. Zagrożenia budowlane

Katastrofy budowlane najczęściej spowodowane są:

- wadami konstrukcyjnymi i technologicznymi;
- wybuchami gazu;

Do podstawowych zasad należy:

- powiadomienie służb ratowniczych (Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe, Policja);
- udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie zagraża pożar lub wybuch oraz gdy nie ma innych zagrożeń;
- stosowanie się do poleceń służb ratowniczych;
- oddalenie się jak najszybciej, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji lub wybuchu;
- ostrzeganie innych przypadkowych świadków zdarzenia;
- nie opuszczanie miejsca zdarzenia, jeśli byłeś uczestnikiem katastrofy, bez przebadania przez lekarza, ponieważ skutki mogą się ujawnić dopiero po kilku godzinach;
- jeśli nie można opuścić budynku (mieszkania) drzwiami wyjściowymi, przez klatkę schodową z powodu zagrożenia lub innych przeszkód, należy uciekać przez okno jeśli jest to możliwe.

Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu:

- Wywieś w oknie białe prześcieradło lub obrus - jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy

Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):

- Nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe – ułatwisz ratownikom Twoją lokalizację.

Gdy opuścisz dom (mieszkanie):

- Powiadom kierującego akcją ratowniczą o osobach z rodziny i sąsiadach, którzy zostali jeszcze w pomieszczeniach budynku, oraz o osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza domem (w pracy, szkole itp.).
- Jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaz je niezwłocznie służbie ratowniczej.
- Nie przeszkadzaj w pracy ratownikom.
- Nie wracaj na miejsce katastrofy, ani nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia służb budowlanych, które określają, czy takie wejście jest bezpieczne. Jeśli doznałeś obrażeń (jesteś ranny), zgłoś się do punktu pomocy medycznej.
- Zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub władz gminy.

Kiedy jesteś świadkiem katastrofy budowlanej, niezwłocznie powiadom: Straż Pożarną, Policję, Pogotowie Ratunkowe.

3. Zagrożenia wywołane infrastrukturą komunalną

Zagrożenia tego typu mogą wystąpić głównie od strony różnego rodzaju urządzeń i instalacji, takich jak: energetyczne, wodociągowe oraz kanalizacyjne, umiejscowione pod ciągami komunikacyjnymi.

Awaria tych sieci i instalacji może wiązać się z zagrożeniem dla zdrowia i życia mieszkańców oraz ich mienia w sposób bezpośredni i pośredni.

Do przyczyn bezpośrednich można zaliczyć: porażenie prądem elektrycznym, uszkodzenie ciągów kanalizacyjnych przebiegających pod ciągami dróg.

Do przyczyn pośrednich można zaliczyć:

- brak wody pitnej
- uszkodzenia nawierzchni dróg w stopniu nie nadającym się do użytkowania (zapadliska, osuwiska);
- brak dostaw energii elektrycznej, która może wiązać się z dużymi stratami materialnymi w zakładach pracy oraz powodować zagrożenie zdrowia i życia ludzi.

W przypadku braku wody:

- w razie uszkodzenia lub wyłączenia dopływu wody, dostarczać ją będą beczkowozy;
- przy czerpaniu wody ze studni, wodociągu lub innego źródła należy mieć pewność, że nie zawiera ona substancji szkodliwych;
- należy nabierać wodę do zamykanych naczyń lub wiader.

W przypadku braku dostaw energii elektrycznej:

- nie należy otwierać bez potrzeby zamrażarki, w chłodnym pomieszczeniu utrzyma ona niską temperaturę przez około 3 dni;
- w pierwszej kolejności należy zużywać produkty, które najszybciej się psują;
- należy pamiętać o przygotowaniu oświetlenia zastępczego;
- w przypadku eksploatacji urządzeń ratujących życie (np. wspomagających oddychanie), należy zapewnić rezerwowe źródło zasilania (np. agregat, akumulatory).

W przypadku braku ogrzewania:

korzystać tylko z jednego pomieszczenia; zamknąć drzwi do zimnych pomieszczeń; uszczelnić i ocieplić okna; ubierać się wielowarstwowo; nie ogrzewać pomieszczenia przy użyciu kuchenki gazowej lub piekarnika - mogą one pracować tylko przy sprawnej wentylacji.

4. Zagrożenia pożarowe

Zagrożenie tego typu wiąże się głównie z przyczynami ich powstawania, do których należy zaliczyć:

- nieostrożność osób dorosłych prowadzących remonty z użyciem ognia otwartego (np. prace spawalnicze);
- awarie techniczne urządzeń elektrycznych i gazowych;
- podpalenia celowe przez osoby psychicznie chore lub dzieci;
- wywołane siłami natury np. od uderzeń piorunem;
- długotrwałe susze szczególnie w okresach letnich na terenach leśnych i upraw rolnych;
- wypalanie traw i ściemisk przez rolników w okresach wiosennych i jesiennych;
- samozapłon głównie zwałowisk węgla oraz materiałów łatwopalnych.

Nie dopuść do powstania pożaru:

- Ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel).

- Utrzymuj w stałej technicznej sprawności instalację elektryczną, przedłużacze, kable, gniazdko, urządzenia i instalację gazową, przewody kominowe i wentylacyjne.
- Nie przeciążaj sieci elektrycznej - korzystaj z rozgałęziacza z bezpiecznikiem, a unikniesz iskrzenia i krótkich szpęk.
- Nie umieszczaj grzejników elektrycznych, kuchenek mikrofalowych i innych urządzeń elektrycznych pobierających dużą moc w pobliżu firan i innych łatwopalnych materiałów.
- Nie używaj otwartego ognia (zapalniczek, świec, papierosów) w pobliżu łatwopalnych materiałów.
- Nie pozostawiaj bez dozoru pracujących komputerów, termowentylatorów i innych urządzeń chłodzonych powietrzem.
- Nie gromadź i nie używaj wewnątrz budynku benzyn, paliw, nafty, itp., ponieważ można je przechowywać tylko w odpowiednich pojemnikach w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.
- Popiół gromadź w oddalonym od budynku metalowym pojemniku.
- Zaopatrz mieszkanie, dom i obejście w podręczny sprzęt gaśniczy i naucz rodzinę posługiwać się nim.
- Zainstaluj w miarę możliwości wykrywacze dymu, które dwukrotnie zwiększają szansę przeżycia.
- Naucz dzieci jak informować o pożarze przez telefon.

W czasie powstania pożaru:

- Zaalarmuj niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków osoby będące w strefie zagrożenia.
- Wezwij Straż Pożarną.
- Przystąp niezwłocznie, przy użyciu miejscowych środków gaśniczych do gaszenia pożaru i niesienia pomocy osobom zagrożonym, a w przypadku koniecznym przystąp do ewakuacji ludzi i mienia.
- Jeśli ubranie pali się na tobie zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduszenia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia.
- Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą, gdyż mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.
- Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować.
- Wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy.
- Gdy pożar i swąd dymu obudzi cię ze snu zbadaj czy drzwi są ciepłe, jeśli tak, to nie otwieraj ich, lecz użyj innych dróg, by opuścić pomieszczenie (np. przez okno jeśli jest to możliwe).
- Jeśli nie możesz wyjść z pomieszczenia, uszczelnij drzwi, kanały wentylacyjne by nie przedostał się przez nie dym, otwórz okno i wzywaj pomoc.
- Jeśli musisz wyjść przez pomieszczenia zadymione, to zakryj usta i nos ręcznikiem, okryj się czymś niepalnym lub mokrym kocem i przemieszczaj się tuż przy podłodze. Dym i gorące powietrze unosi się do góry, a dołem powietrze jest bardziej czyste i chłodne.
- Opuuszczając mieszkanie, zabierz ze sobą wszystkich domowników.

Po pożarze:

- Nie wchodź do zniszczonego przez ogień budynku zanim służby ratownicze nie stwierdzą, że jest bezpieczny pod względem budowlanym, energetycznym, itp. Dachy i stropy mogą być osłabione i wymagać naprawy.
- Gdy potrzebujesz mieszkania, żywności lub straciłeś w pożarze osobiste przedmioty, zwróć się do urzędu gminy lub skontaktuj się z organizacjami wspomagającymi poszkodowanych.

- Wezwij agenta ubezpieczeniowego przed wyrzuceniem zniszczonych przedmiotów, a jeśli jesteś dzierżawcą lub lokatorem, wezwij właściciela.
- Wyrzucić żywność, napoje, lekarstwa, które narażone były na wysoką temperaturę i dym.
- Jeśli posiadasz sejf lub masywną metalową szkrynię nie próbuj jej otwierać, może ona utrzymywać wysoką temperaturę przez wiele godzin.
- Jeśli inspektor budowlany stwierdzi, że budynek jest niebezpieczny i musisz opuścić dom:
 - poproś Policję, Straż Gminną o pilnowanie Twojego domu podczas nieobecności;
 - zabierz ze sobą dokumenty tożsamości, rzeczy osobiste, polisę ubezpieczeniową;
 - poinformuj przyjaciół, krewnych, agenta ubezpieczeniowego, pracodawcę, szkołę, urząd pocztowy o miejscu twojego tymczasowego zakwaterowania.

5. Zagrożenia burzami

Najczęstszą przyczyną występowania burzy jest powstanie chmur burzowych na skutek silnych, pionowych ruchów powietrza. Zjawisko to ma miejsce najczęściej w okresie letnim. Burze często towarzyszą wyładowania atmosferyczne, ulewy, gradobicia i wichury, a ostatnio zdarzają się nawet trąby powietrzne.

Badź przygotowany na wystąpienie burzy:

- Ubezpiecz swoje mieszkanie, dom, samochód, zwierzęta gospodarskie, uprawy polowe od skutków burzy.
- Przygotuj swoje mieszkanie (dom):
 - zabezpiecz rynny i inne części budynku;
 - zabezpiecz lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu;
 - sprawdź drożność studzienek kanalizacyjnych i rowów.

Podczas burzy:

- Jeżeli spotka Cię burza z dala od domu, znajdź bezpieczne schronienie i pozostań do czasu jej zakończenia. Nie chowaj się pod drzewami. Na otwartej przestrzeni przykucnij i przeczekaj. Burze z reguły nie trwają dłużej niż pół godziny
- Jeśli jesteś w domu:
 - zamknij okna, usuń z parterów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom;
 - pozostań w nim z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi;
 - w miarę możliwości pozamykaj zwierzęta domowe i hodowlane;
 - trzymaj pod ręką przygotowane latarki oraz dodatkowe baterie;
 - miej włączone radio w celu zapoznania się z aktualnymi komunikatami;
 - wyłącz z gniazdek wszystkie zbędne urządzenia elektryczne oraz anteny;
 - jeśli jesteś w samochodzie stań na poboczu i przeczekaj ulewę, unikaj zatrzymywania się pod drzewami, przewodami elektrycznymi itp.

O wszystkich zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi informuj Straż Pożarną, a w przypadku zerwania linii energetycznych zgłoś to Pogotowiu Energetycznemu.

Po burzy:

- Udziel pierwszej pomocy rannym lub poszkodowanym osobom.
- Nie przenoś ciężko rannych osób, chyba że są one bezpośrednio zagrożone doznaniem kolejnych obrażeń - wezwij pomoc.
- Jeżeli byłeś ubezpieczony, wykonaj zdjęcia zniszczeń, zarówno domu, jak i jego wyposażenia.

6. Zagrożenia huraganami i wichurami

Zagrożenia tego typu mogą powodować duże straty materialne i uciążliwości dla ludności zamieszkałej w rejonie wystąpienia powyższego zagrożenia.

W przypadku wystąpienia zagrożenia huraganami i wichurami należy liczyć się z:

- uszkodzeniem drzewostanu i spowodowanie zatarasowania dróg i szlaków kolejowych;
- uszkodzeniem budynków mieszkalnych i zakładów pracy;
- uszkodzeniem napowietrznych sieci energetycznych, telekomunikacyjnych i trakcyjnych;
- dużymi stratami materialnymi w drzewostanie, budynkach, środkach ruchomych;
- z ofiarami w ludziach;
- pożarami powstałymi wskutek uszkodzenia linii energetycznych i stacji trafo.

Przed nadejściem wichury:

- Słuchaj prognozy pogody oraz komunikatów podawanych przez rozgłośnie radiowe i telewizyjne.
- Sprawdź, czy poszycie na dachu jest solidnie przymocowane.
- Gruntownie oceń stan okien i jeżeli uznasz to za konieczne zabezpiecz je odpowiednio.
- Sprzątnij z obejścia przedmioty, które mogłyby narobić szkód w przypadku porwania ich przez wiatr.
- Pozamykaj zwierzęta oraz odpowiednio zabezpiecz pomieszczenia, w których się znajdują.
- Upewnij się, czy twoje radio i latarka działają jak należy oraz miej zapas naładowanych baterii.
- Sprawdź stan apteczki pierwszej pomocy, zaopatr się w niezbędne materiały i leki.
- Zaopatr się w paliwo do samochodu, bo może być potrzebne.
- Upewnij się, czy Twoi najbliżsi sąsiedzi zdają sobie sprawę z powagi sytuacji.

W czasie silnych wiatrów:

- Zachowaj spokój oraz nie wychodź na zewnątrz, jeśli nie jest to absolutnie konieczne.
- Jeśli znajdziesz się z dala od domu, pozostań tam, gdzie jesteś, dopóki wichura nie przejdzie.
- Nie zatrzymuj się pod trakcjami elektrycznymi, planszami reklamowymi i drzewami.
- Nie spaceruj też pod balkonami - spadające doniczki, kwietniki lub szyby okienne mogą Cię dotkliwie poranić.
- Wyłącz główny wyłącznik prądu - ograniczy to możliwość powstania pożaru.
- Schowaj się w środkowych i najniższych partiach budynku z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi.
- Słuchaj komunikatów radiowych i telewizyjnych oraz przestrzegaj przekazywanych w nich zasad zachowania się.
- Jeśli służby ratownicze zalecą ewakuację:
 - wyrusz tak szybko, jak to tylko możliwe;
 - opuszczając mieszkanie wyłącz energię elektryczną, główny zawór wody oraz zabezpiecz dom;
 - zawiadom kogoś poza zasięgiem wichury, dokąd się ewakuujesz;
 - zabierz przygotowany zawniczu podręczny bagaż oraz ciepłą odzież.

Po przejściu silnych wiatrów:

- Zorganizuj pomoc, w tym medyczną, dla poszkodowanych;
- Uprzątnij zniszczony sprzęt i dokonaj niezbędnych napraw w swoim domu.

- Nie próbuj usuwać zwalonych drzew, które upadły na linie energetyczne oraz nie dotykaj zerwanych przewodów.
- Jeśli jesteś ubezpieczony wykonaj zdjęcia zniszczeń, zarówno domu, jak i jego wyposażenia.
- Sprawdź instalację (gazową, elektryczną, wodociągową i ściekową) w zniszczonym domu.
- Zgłoś się w swoim miejscu pracy - możesz być potrzebny.

O wszystkich zdarzeniach, mających istotne znaczenia dla bezpieczeństwa ludzi informuj służby dyżurne:

- Straży Pożarnej;
- Policji;
- Pogotowia energetycznego;

7. Zagrożenia gradobiciem

Najczęstszą przyczyną występowania gradobicia jest powstawanie chmur gradowych na skutek silnych, pionowych ruchów powietrza. Zjawisko to ma miejsce najczęściej w okresie letnim.

Przygotuj się na występowanie zagrożenia gradobiciem:

- Ubezpiecz swoje mieszkanie, dom, samochód, zwierzęta gospodarskie, uprawy polowe od skutków gradobicia.
- Zapisz i zapamiętaj numery telefonu na pogotowie ratunkowe, do służb weterynaryjnych i upewnij się, czy wszyscy członkowie rodziny je znają.
- Zabezpiecz lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu.

Podczas gradobicia:

- Jeżeli spotka cię gradobicie z dala od domu, znajdź bezpieczne schronienie i pozostań tam do czasu jego zakończenia.
- Jeśli jesteś w domu:
 - zamknij okna, usuń z parapetów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom;
 - pozostań w nim z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi;
 - w miarę możliwości pozamykaj zwierzęta domowe i hodowlane;
 - trzymaj pod ręką przygotowane latarki oraz dodatkowe baterie;
 - miej włączone radio, w celu uzyskania ewentualnych komunikatów.

Po gradobiciu:

- Jeśli są poszkodowani:
 - a) udziel pierwszej pomocy rannym lub poszkodowanym osobom;
 - b) nie przenoś ciężko rannych osób, chyba że są one bezpośrednio zagrożone doznaniem kolejnych obrażeń – wezwij pomoc.
- Jeżeli byłeś ubezpieczony przed gradobiciem, wykonaj zdjęcia zniszczeń, zarówno domu, jak i jego wyposażenia w celu ubiegania się o odszkodowanie.

8. Zagrożenia suszą

Wystąpienie długotrwałych susz (szczególnie w okresach letnich), może prowadzić na terenie gminy do wystąpienia pożarów w kompleksach leśnych oraz zakłóceń w gospodarce wodnej.

Do głównych skutków suszy należy zaliczyć:

- zwiększona palność ściółki w kompleksach leśnych;
- zwiększona palność torfowisk i użytków rolnych;
- uszkodzenie napowietrznych linii energetycznych, telekomunikacyjnych;
- wysychanie upraw rolnych, co prowadzi do radykalnego ograniczenia hodowli bydła i trzody chlewniej przez rolników, których dotknęła susza;
- braku wody, co może doprowadzić do jej racjonowania.

Podczas suszy:

- zmniejsz zużycie wody;
- gdzie tylko możliwe, używaj wielokrotnie tej samej wody.

9. Zagrożenia upałami

Badź przygotowany na wystąpienie gwałtownego ocieplenia:

- Ogranicz do niezbędnego minimum przebywanie na słońcu zwłaszcza w okresie najintensywniejszego działania jego promieni.
- Utrzymuj chłodne powietrze wewnątrz pomieszczenia, stosując żaluzje w drzwiach i oknach.
- Rozważ montaż zewnętrznych okiennic lub żaluzji, ponieważ latem nie dopuszczają one ciepła do wnętrza domu, natomiast utrzymują ciepło w domu zimą.
- Przebywaj wewnątrz pomieszczeń tak długo, jak to możliwe, a jeśli nie ma klimatyzacji, przebywaj na najniższym poziomie budynku, poza zasięgiem światła słonecznego.
- Spożywaj zbilansowane, lekkie posiłki.
- Regularnie pij duże ilości wody.
- Ogranicz przyjmowanie napojów alkoholowych.
- Ubieraj się w luźno dopasowane rzeczy, zakrywające możliwie największą powierzchnię skóry, ponieważ lekka, o jasnych kolorach odzież odbija ciepło i promieniowanie słońca oraz pomaga utrzymać normalną temperaturę ciała.
- Noś okrycia głowy, które skutecznie będą chronić twarz i głowę przed nadmiernym nagrzaniem.
- Użyj środków ochrony przed promieniami słonecznymi o wysokim współczynniku skuteczności.
- Unikaj skrajnych zmian temperatury, zwolnij tryb życia, zredukuj oraz ogranicz wyczerpujące zajęcia.
- Osoby wysokiego ryzyka powinny przebywać w chłodnych miejscach.
- Pamiętaj, że podczas upałów występuje zwiększone zagrożenie pożarowe, przebywając w lesie, na podsuszonych łąkach, ściemiskach, zachowaj szczególną ostrożność i staraj się nie zaproszyć ognia.

10. Zagrożenia śnieżycami i gołoledzią

Tego typu zagrożenia mogą wystąpić na terenie gminy w sytuacji szczególnego załamania się warunków pogodowych w okresach późnej jesieni, zimy i wczesnej wiosny. Długotrwałe wystąpienie śnieżyc i gołoledzi może spowodować poważne zagrożenie dla życia gospodarczego w gminie.

Obfite śnieżyce lub gołoledź mogą spowodować:

- blokadę ruchu na drogach i liniach kolejowych (zaspasy, oblodzenia, połamane drzewa);
- uszkodzenie linii energetycznych przesyłowych na skutek nadmiernego oblodzenia, zakłócenia w dostawie artykułów żywnościowych dla ludności;
- katastrofy drogowe z udziałem przewoźników transportujących materiały niebezpieczne;

- zakłócenia w komunikacji miejskiej oraz międzymiastowej;
- bardzo dużą ilość osób poszkodowanych w ruchu pieszym na skutek poślizgnięć (złamania rąk, nóg, itp.).

Bądź przygotowany na wystąpienie śnieżyc, zawiei i zamieci:

- Słuchaj prognozy pogody oraz komunikatów podawanych przez rozgłośnie radiowe i telewizyjne.
- W czasie opadów pozostań w domu.
- Jeśli musisz wyjść na zewnątrz, ubierz się w ciepłą odzież wielowarstwową i powiadom kogokolwiek o docelowym miejscu podróży raz przewidywanym czasie dotarcia na miejsce przeznaczenia.
- Zachowaj ostrożność poruszając się po zaśnieżonym i oblodzonym terenie, zwróć uwagę na zwisające sopele, zwały śniegu na dachach budynków.
- Oszczędzaj zapasy energii poprzez stopniowe obniżanie temperatury w domu i okresowe wyłączanie ogrzewania w niektórych pomieszczeniach.
- Jeśli używasz piecyków, zapewnij wentylację pomieszczeń.
- Zabezpiecz inwentarz i paszę przed zamarznięciem.

Podróżowanie w zimie:

Pamiętaj, że jedną z wielu przyczyn ofiar śmiertelnych w zimie jest niewłaściwe przygotowanie pojazdu do sezonu zimowego oraz brak znajomości postępowania na wypadek unieruchomienia pojazdu lub zabłądzenia podczas podróżowania.

- Jeśli musisz wyruszyć w podróż, rozważ wykorzystanie publicznych środków transportu, natomiast jeśli podróżujesz samochodem podróżuj w dzień, nie podróżuj samotnie, informuj innych o swoim planie podróży.
- Używaj głównych dróg, unikaj bocznych dróg i skrótów.
- Przygotuj swój samochód do zimy.
- Trzymaj "zimowy zestaw" w bagażniku swojego samochodu (łopatkę do śniegu, migające światło, rękawice, czapkę, koc, linę holowniczą, łańcuchy na koła, pojemnik z solą kamienną, kable do akumulatora).
- Pamiętaj, że działania służb drogowych mają na celu jedynie łagodzenie skutków zimy na drogach.
- Jeśli znajdziesz się na bezludnych obszarach leśnych lub rolnych, rozepnij dużą płachtę najlepiej jaskrawą na śniegu by zwrócić uwagę ratowników, lub samolotów ratunkowych, co pewien czas dawaj sygnały światłami i klaksonem.
- Jeśli śnieg uwięzi Cię w twoim samochodzie:
 - zjedź z głównego pasa, włącz migające światła alarmowe i wywieś jaskrawą tkaninę na antenie samochodu lub przez okno;
 - pozostań w swoim samochodzie by ratownicy mogli łatwiej Cię znaleźć, o ile nie masz w zasięgu widoczności budynków, w których mógłbyś znaleźć schronienie;
 - włączaj silnik i ogrzewanie na dziesięć minut w ciągu każdej godziny w celu utrzymania ciepła, a kiedy silnik pracuje, lekko otwórz okno w celu wentylacji;
 - wykonuj ćwiczenia w celu rozgrzania organizmu lecz unikaj przemęczenia;
 - ogrzewaj się przykrywając się z innymi pasażerami wierzchnim ubraniem i kocami;
 - wymieniaj się z innymi w czasie snu - jedna osoba musi stale czuwać by obudzić wszystkich, gdy zauważy nadchodzącą pomoc;

- bądź ostrożny, nie nadużywaj akumulatora – ogranicz potrzeby zużycia energii, używaj światła, ogrzewania i radia zależnie od możliwości;
- w nocy, włącz wewnętrzne oświetlenie, by ratownicy mogli Cię zobaczyć.

11. Zagrożenia powodziowe - powódź i wezbranie

Wezbraniem nazywa się każde podniesienie stanu wody (w rzece, jeziorze lub na morzu), bez względu na jego wielkość.

Powódź jest to wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie dla ludności lub mienia.

Przyczyny powodzi:

- opadowa - powstająca w wyniku długotrwałych opadów (3-5 dni) oraz w wyniku opadów krótkotrwałych o charakterze intensywnym (15-30 minutowych);
- roztopowa - powstająca na wskutek gwałtownego topnienia pokrywy śnieżnej;
- zatorowa - powstająca w wyniku zablokowania koryta rzeki różnymi formami lodowymi lub niesionymi przez nurt drzewami i innymi przedmiotami.

W Gminie zdecydowanie przeważają wezbrania opadowe. Ich przyczyną są najczęściej długotrwałe opady deszczu. Wezbrania te występują na ogół od maja do września, szczególnie w miesiącach letnich: czerwcu, lipcu i sierpniu.

Z punktu widzenia osłony przeciwpowodziowej, okresami charakterystycznymi dla powodzi są:

- okres czuwania - stan gotowości po stwierdzeniu przez IMGW możliwości wystąpienia wezbrania i zaistnienia zagrożenia powodziowego, obowiązujący służby hydrologiczne i samorządy oraz obsługę zbiorników wodnych
- okres zagrożenia powodziowego - jeśli prognozy IMGW przewidują, że przy dalszym niekorzystnym rozwoju sytuacji meteorologicznej tereny przybrzeżne mogą być narażone na zalanie, a na zbiornikach retencyjnych wprowadza się szczególne warunki użytkowania;
- okres pogotowia przeciwpowodziowego - po ogłoszeniu przez wojewodę, starostę lub wójta pełnej mobilizacji służb sprawujących bezpośrednią ochronę przeciwpowodziową;
- okres alarmu przeciwpowodziowego - okres prowadzenia akcji.

Przed wystąpieniem powodzi:

- Poznaj podstawowe pojęcia związane z zagrożeniem powodziowym:
 - pogotowie przeciwpowodziowe - wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i według prognoz będzie się podnosić;
 - alarm powodziowy - ogłasza się, gdy poziom wody zbliża się do stanu alarmowego lub go przekracza, a prognozy przewidują dalszy jego wzrost.
- Nie planuj budowy w miejscu, o którym wiadomo, że położone jest na terenie zagrożonym zalaniem ze strony pobliskiego zbiornika lub cieków wodnych.
- Dowiedz się w swoim urzędzie gminy czy mieszkasz na terenie powodziowym, jeśli tak to gdzie można zaopatrzyć się w dodatkowe worki i piasek.
- Ubezpiecz mienie na wypadek powodzi, co pozwoli przynajmniej częściowo zrekomensować straty nią spowodowane.

- Jeśli zagrożenie powodzią stanie się realne, zaopatrzyć się w przydatny sprzęt:
 - latarki, radiodiodniornik, zapasowe baterie, naładuj baterie w telefonach komórkowych;
 - inne źródła światła (świece, lampy naftowe, zapalniczki);
 - butle gazowe i kuchenki turystyczne;
 - odpowiednie pompy do wody wraz z węzami.
- Przechowuj polisy ubezpieczeniowe, dokumenty, wartościowe przedmioty w bezpiecznym miejscu.
- Przygotuj się, aby być samowystarczalnym przez okres 3 dni i zdolnym do pomocy sobie i innym
- Poproś krewnych lub znajomych, zamieszkujących na terenach bezpiecznych by służyli jako miejsce kontaktu dla twojej rodziny. Upewnij się czy wszyscy jej członkowie znają adresy i telefony osób kontaktowych.
- Naucz domowników sposobu odłączania zasilania w energię elektryczną oraz odcinania, a także jak zabezpiecza się mieszkanie, dom, obejście przed powodzią i grabieżą.
- Sprawdź zawory zainstalowane w kanalizacji ściekowej swego domu w celu uniknięcia cofania się wody z systemu kanalizacyjnego oraz systemu drenażowego. W ostateczności użyj dużych korków lub czopów do zatkania przecieków, rur i zbiorników.
- Zgromadź materiał i podstawowe narzędzia budowlane, przydatne do zabezpieczenia budynku przed niewielkim zagrożeniem powodziowym (worki, piasek, folia plastikowa, gwoździe).

W czasie zagrożenia powodzią i podtopieniami

- Miej włączone radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.
- W przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieszczaj się na wyżej położone tereny (miejsca).
- Zabezpiecz swoje mieszkanie, swój dom, tj. przenieś wartościowe wyposażenie domowe na wyższe piętra domu oraz zabezpiecz parter, jeśli czas na to pozwala. Wykorzystaj do tego celu worki z piaskiem, folię lub inne materiały podręczne. Z posesji, wszystkie rzeczy schowaj w budynku lub przywiąż je do czegoś stabilnego, aby nie popłynęły.
- W czasie powodzi odłącz urządzenia elektryczne, ale nie dotykaj ich, gdy są wilgotne lub stoją w wodzie.
- W miarę możliwości na wyższych piętrach napełnij wannę i inne pojemniki wodą, po wcześniejszym zdezynfekowaniu ich odpowiednimi płynami.
- Nie używaj w gospodarstwie domowym wód gruntowych, mogą być zatrute (skażone).
- Nie chodź na obszarach zalanych, jeśli woda przemieszcza się szybko. Fala o głębokości kilkunastu centymetrów może przewrócić i przemieścić dorosłego człowieka.
- Jeśli musisz przekroczyć zalany obszar, użyj do badania gruntu przed sobą tyczki. Do przejścia wybieraj miejsca bez prądu.
- Zapewnij swobodny wlew wód powodziowych do piwnicy twego domu lub sam wypełnij ją czystą wodą. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uszkodzenia fundamentów wodą przez ciśnienie napierających wód powodziowych.
- Jeśli zostaniesz wytypowany do pomocy w pracach przeciwpowodziowych **POMAGAJ!**
- W miarę możliwości zapobiegaj tworzeniu się atmosfery paniki, bądź rozsądny, zachowaj trzeźwość umysłu.

Dobrze jest mieć ustalone zasady sygnalizacji na wypadek różnych potrzeb,

- Ogranicz do minimum rozmowy z telefonów komórkowych.

Zaoszczędzisz baterie i nie będziesz obciążał sieci, która będzie potrzebna dla służb ratowniczych.

Po powodzi:

- Jak najdłużej zostań poza zasięgiem wód powodziowych, gdyż mogą być skażone np. produktami ropopochodnymi, nie oczyszczonymi ściekami, bakteriami chorobotwórczymi, itp. Nie używaj ich do picia! Mogą być one również pod napięciem z uszkodzonych linii energetycznych napowietrznych lub podziemnych.
- Bądź ostrożny, gdy wyjeżdżasz na tereny dotknięte powodzią. Drogi mogą być osłabione i nie wytrzymywać ciężaru twojego samochodu (ciągnika) czy innego pojazdu.
- Jeśli musisz przejechać przez rozlewisko otwórz okna i rób to bardzo powoli, gdyż droga może być rozmyta. Nigdy nie przejeżdżaj przez wodę płynącą. Nawet niewielki nurt wody potrafi porwać samochód.
- Miej zawsze włączone radio w celu uzyskania informacji lokalnych, dotyczących udzielanej pomocy, tj. zaopatrzenia w żywność i wodę zdatną do picia i użytku ogólnego.
- Zwracaj uwagę na zdrowie i bezpieczeństwo swoje i twojej rodziny. Często myj ręce mydłem w czystej wodzie, jeśli miałeś kontakt z wodami powodziowymi.
- Pamiętaj o wspomżeniu swoich sąsiadów, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych lub niepełnosprawnych osobach.
- Wyrzuć żywność, która miała kontakt z wodami powodziowymi.
- Poinformuj odpowiednie służby zerwanych liniach energetycznych, lub o innych zagrożeniach występujących na twoim terenie.
- Mieszkanie i wszystkie sprzęty, które przydatne są do dalszego użytkowania trzeba zdezynfekować, gdyż naniesiony muł zawiera duże ilości grzybów i bakterii chorobotwórczych, które zagrażają zdrowiu u ludzi i zwierząt.
- Przygotuj do wymiany podłogi i mury, które nasiąknęły wodami powodziowymi.
- Sprawdzaj czy fundamenty twego domu nie mają pęknięć, aby upewnić się, że budynek nie grozi zawaleniem. Uważaj na poluzowane tynki i sufity.
- Odpompuj zalane piwnice stopniowo - około 1/3 pierwotnego poziomu wody dziennie - w celu uniknięcia zniszczenia struktury fundamentów.
- Dopilnuj, aby instalacje domowe, elektryczne, gazowe i wodno - kanalizacyjne zostały sprawdzone przez fachowców i ewentualnie naprawione przed ich ponownym użytkowaniem.
- Używaj mocnego obuwia i bateryjnych lamp lub latarek w czasie oględzin zabudowań.
- Jeśli byłeś ubezpieczony przez powodzią, skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową, aby uniknąć nieporozumień z odszkodowaniami. Zrób zdjęcie zastanych zniszczeń zarówno budynku, jak i wyposażenia.

12. Zagrożenie katastrofalnymi zatopieniami

Na terenie Gminy nie występują.

13. Zagrożenia z udziałem dzikich zwierząt

Główne zagrożenia dla ludzi ze strony niebezpiecznych zwierząt to: pogryzienia, ukąszenia, zainfekowanie wściekliczną, które w swych skutkach może doprowadzić do śmierci lub trwałego uszkodzenia ciała.

Pierwsza pomoc przy ukąszeniach:

Jedynym jadowitym wężem żyjącym na wolności na terenie całej Polski jest żmija zygzakowata. Inne jadowite węże mogą występować w naszym kraju tylko jako zwierzęta domowe.

Żmija zygzakowata to jadowity wąż o długości do 75 cm i zabarwieniu brunatnym lub brunatno-czarnym z rysunkiem zygzaków wzdłuż grzbietu. Żywi się drobnymi ssakami, pospolita w całym kraju, zwłaszcza na podmokłych łąkach leśnych.

Najczęstszym miejscem ukąszenia przez węże jest stopa lub łydka

Objawy ukąszenia:

- dwie punktowe rany (miejsca ukąszenia);
- narastający obrzęk, zaczerwienienie, bolesność w miejscu ukąszenia;
- zawroty głowy;
- pocenie się;
- uczucie narastającego lęku;
- bladość;
- przyspieszenie tętna i oddechu;
- nudności, wymioty;
- ogólne osłabienie;
- drgawki.

Pierwsza pomoc przy ukąszeniu przez węża:

- Oceń sytuację i bezpieczeństwo (zapamiętaj wygląd węża lub zapytaj o jego wygląd poszkodowanego, zanotuj czas ukąszenia).
- Wezwij Pogotowie Ratunkowe lub inną pomoc (Straż Pożarną).
- Uspokój poszkodowanego, szczególnie dzieci (podczas całej akcji ratunkowej poszkodowany powinien leżeć nieruchomo z kończynami poniżej poziomu serca - w celu spowolnienia rozprzestrzeniania się jadu w organizmie).
- Wykonaj ponad miejscem ukąszenia kilka obwojów kolistych szerokim bandażem lub zastosuj chustę trójkątną - zaciskając nie za mocno i co 10 - 20 minut zwalniając ucisk na 1 - 2 minuty.
- Bezpiecznie jest ochładzać miejsce ukąszenia np. woreczkami z lodem
- Sprawdź okresowo czynności życiowe poszkodowanego.
- Okryj ciepło poszkodowanego i zapewnij mu wsparcie psychiczne.
- Podawaj duże ilości płynów.

PAMIĘTAJ!!!

- Nie wolno wysysać krwi ustami!
- Nie wolno masować i nacinać miejsca ukąszenia.
- Nie wolno podawać alkoholu, leków cucących.
- Nie wolno podawać surowicy przeciw jadowi żmij bez decyzji lekarza

Pierwsza pomoc przy użądleniach:

Pojedyncze użądlenia owadów (pszczoły, osy, szerszenia) nie są niebezpieczne. Trzeba jednak pamiętać o tym, że wrażliwość na jad owadów jest zróżnicowana (niektóre osoby są na niego uczulone). Wielokrotne użądlenia mogą doprowadzić do niebezpiecznej kumulacji substancji toksycznych.

Szczególnie niebezpieczne są użądlenia w okolicy szyi, języka, gardła oraz policzków. Mogą one powodować obrzęk błony śluzowej, krtani i zatkanie dróg oddechowych.

Objawy użądlenia

- bolesność, pieczenie lub swędzenie, zaczerwienienie i obrzęk miejsca użądlenia;
- u osób uczulonych mogą wystąpić następujące objawy ogólne: o dreszcze; o podwyższona temperatura ciała; o bóle i zawroty głowy; o przyspieszenie tętna; o duszność i zaburzenia oddychania.

Najgroźniejszym typem reakcji na użądlenie jest wstrząs anafilaktyczny. U osób szczególnie wrażliwych może on wystąpić nawet po użądleniu przez pojedynczego owada.

Objawy wstrząsu są liczne i mają różne natężenie.

Zdarzają się:

- osłabienia, wymioty;
- gwałtowne ataki kaszlu i kichania, chrypka lub szum w uszach;
- różne reakcje ze strony układu oddechowego - duszność, obrzęk krtani;
- groźne reakcje ze strony układu krwionośnego – spadek ciśnienia tętniczego krwi, powodujący zapaść z utratą przytomności.

Jeśli chory we wstrząsie nie otrzyma natychmiastowej pomocy, stanowi to zagrożenia dla jego życia.

Pierwsza pomoc przy użądleniach:

- Uspokojenie poszkodowanego.
- Wezwanie pomocy.
- Usunięcie żądła (jeśli pozostało) w taki sposób, aby nie uszkodzić zbiorniczka z trucizną (chwyć żądło tuż przy powierzchni skóry). Opróżnienie pozostawionego w skórze ofiary aparatu żądłającego trwa około 20 sekund, dlatego natychmiastowe jego wyjęcie może zmniejszyć ilość wchłoniętego jadu. Usuń żądło paznokciem, nożem lub wysterylizowaną igłą. **Nie próbuj wyjmować żądła palcami lub pęsetką.**
- Stosowanie zimnych okładów w celu złagodzenia bólu i ograniczenia obrzęku (roztwór dwuwęglanu sodowego neutralizuje kwas mrówkowy znajdujący się w wydzielinie wstrzykniętej przez owada).
- Podanie kostki lodu do ssania (lód zmniejsza obrzęk) w przypadku ukąszenia w obrębie jamy ustnej i szyi.
- Zapewnienie poszkodowanemu dalszej pomocy.

Ukąszenie przez kleszcza

- Usuwanie kleszcza powinno być wykonywane natychmiast po wykryciu go, przez fachowy personel medyczny. Jeśli natychmiastowa pomoc medyczna jest niemożliwa, kleszcza należy chwycić pęsetą za odwiok bardzo blisko skóry i wyciągnąć zdecydowanym ruchem ku górze oraz w bok. Nie wolno go wyciskać i wykręcać oraz smarować tłuszczem lub spirytusem.

Po usunięciu kleszcza należy skontaktować się z lekarzem:

- Gdy podczas usuwania kleszcza jego główka pozostała w skórze.

- Jeśli w miejscu ukłucia powstanie okrągłe, powiększające się zaczerwienienie.
- Jeśli do ukłucia doszło na terenie, gdzie kleszcze przenoszą wirusy zapalenia opon mózgowych lub bakterie wywołujące boreliozę. Informacji na ten temat udziela prasa lokalna, stacje Sanepidu oraz lekarze.
- Jeśli po ukłuciu pojawi się jeden z następujących objawów:
 1. wysoka gorączka, mdłości, sztywność karku, zaburzenia świadomości;
 2. paraliż, niedowład;
 3. powiększone węzły chłonne;
 4. bóle stawów.

Aby zapobiec ukąszeniu przez kleszcza pamiętaj o:

- Odpowiednim ubraniu, które powinno chronić całe ciało. Najlepiej założyć spodnie i bluzkę z długim rękawem, skarpety, a także nakrycie głowy. Należy unikać jaskrawych kolorów, bo te najbardziej przykuwają uwagę kleszczy. Nie należy kłaść się bezpośrednio na trawie.
- Starannym obejrzeniu całego ciała po wyjściu z lasu, parku lub wysokiej trawy.

Pierwsza pomoc przy pogryzieniach:

Pogryzienia są niebezpieczne ze względu na ogromne ryzyko zakażenia znajdującymi się w pysku zwierzęcia licznymi bakteriami, które przenikają do rany. Szczególnie groźne jest zakażenie wścieklizną. Wygląd rany kąsanej zależy od gatunku zwierzęcia, które pogryzło.

Długie i ostre zęby zwierząt powodują głębokie rany często z rozrywaniem okolicznych tkanek, co ułatwia wnikanie bakterii. Ranom kąsanym towarzyszy ból i krwawienie (mniejsze lub większe w zależności od ciężkości obrażenia).

Także rany kąsane powstałe w wyniku ugryzienia przez człowieka łatwo ulegają zakażeniu z powodu przedostania się do nich bakterii występujących w jamie ustnej człowieka.

Pierwszej pomoc przy pogryzieniach:

- uspokojenie poszkodowanego;
- zebranie wywiadu o okolicznościach, zwłaszcza o gatunku zwierzęcia i czasie pogryzienia;
- wezwanie pomocy;
- nałożenie powyżej ukąszenia szerokiego bandaża i pozwolenie na wypływ krwi z rany przez 5-10 minut;
- przemywanie rany wodą z mydłem przez 10 - 15 minut (można użyć też wody utlenionej);
- założenie na ranę jałowego opatrunku;
- uniesienie i unieruchomienie kończyny;
- ciepłe okrycie poszkodowanego i zapewnienie mu wsparcia psychicznego;
- powiadomienie służb sanitarno - epidemiologicznych o pogryzieniu przez bezpańskie lub dzikie zwierzęta.

14. Zagrożenia epidemiologiczne

a) Spowodowane chorobami egzotycznymi

Poważne zagrożenia epidemiologiczne wśród ludności mogą spowodować choroby egzotyczne, takie jak SARS pochodzący z krajów azjatyckich oraz gorączka krwotoczna EBOLA pochodząca z krajów afrykańskich i Azji.

W celu uniknięcia zagrożeń epidemiologicznych należy:

- przestrzegać podstawowych zasad higieny, nie korzystać ze wspólnych sztućców, szklanek, papierosów, itp.
- nie spożywać żywności z niepewnych źródeł;
- unikać kontaktu z chorymi na choroby zakaźne;
- w razie wątpliwości zgłosić się do lekarza;
- przestrzegać terminów szczepień ochronnych;
- ograniczyć kontakty bezpośrednie ze zwierzętami;
- przestrzegać zaleceń zawartych w ogłoszeniach i komunikatach.

b) Spowodowane chorobami odzwierzęcymi

Zwierzęta mogą przenosić na człowieka następujące choroby:

BSE (chorobę szalonych krów), Wściekliznę, Boreliozę, Kleszczowe zapalenie opon mózgowych, Robaczycę, Bąblowicę, Toksokarozę, Grzybicę, Toksoplazmozę, Brucelozę, Chorobę papuzią, Grype ptaków - wirus H5N1, Hiszpankę (Świńską grype) - wirus H1N1, Chorobę kociego pazura.

Aby zabezpieczyć się przed chorobami odzwierzęcymi przede wszystkim należy:

- utrzymywać właściwe warunki higieniczno – sanitarne otoczenia, w tym miejsca pracy;
- dbać o higienę osobistą;
- myć ręce po kontakcie ze zwierzętami;
- w przypadku utrzymywania zwierząt gospodarskich czy domowych należy prowadzić badania profilaktyczne zwierząt oraz poddawać je szczepieniom ochronnym i odrobaczaniu;
- na bieżąco usuwać odchody zwierzęce, szczególnie z miejsc, gdzie mogą zetknąć się z nimi dzieci;
- nie dopuszczać do kontaktów, szczególnie dzieci, ze zwierzętami dzikimi i niebezpiecznymi;
- w przypadku nietypowych zachowań u zwierząt należy kontaktować się z lekarzem weterynarii;
- spożywać mięso i produkty mięsne tylko od zwierząt wiadomego pochodzenia i zbadane przez lekarza weterynarii;
- nie kupować mięsa nie badanego i niewiadomego pochodzenia.

15. Zagrożenia chemiczne

Na obszarze naszej gminy nie są przechowywane legalnie materiały niebezpieczne oraz Toksyczne Środki Przemysłowe. Jedynym miejscem gdzie może dojść do katastrofy wywołaną z przyczyn materiałów niebezpiecznych i TŚP na naszym terenie to trasy kolejowe, które mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi zamieszkujących blisko linii kolejowych. Mogą również powodować zagrożenia ekologiczne.

PAMIĘTAJ!!!

Zapach materiałów niebezpiecznych jest wyczuwalny znacznie wcześniej, zanim ich stężenie stanie się groźne dla życia ludzkiego!!!

Podczas awarii:

Przebywając w miejscu, w którym nastąpiła awaria połączona z uwolnieniem się jakichkolwiek materiałów niebezpiecznych należy:

- Zachować spokój, przeciwdziałać panice i lękowi. Zatelefonować do Straży Pożarnej, gdy jesteś świadkiem wypadku.
- Zamknąć okna i wyłączyć wentylację, gdy znajdujesz się w samochodzie, pozwoli to ograniczyć ryzyko skażenia.
- Chronić drogi oddechowe. W tym celu wykonaj filtr ochronny z dostępnych Ci materiałów (zwilżona w wodzie lub wodnym roztworze sody oczyszczonej chusteczka, szalik, ręcznik, itp.) i osłoń nimi drogi oddechowe.
- Opuścić rejon zagrożony, kierując się prostopadle do kierunku wiatru omijając miejsce awarii. Jeśli jest to niemożliwe lub miejsce awarii nie jest Ci znane schroń się do pomieszczeń lub samochodu.
- Przystąpić niezwłocznie do uszczelniania okien, drzwi, otworów wentylacyjnych oraz innych możliwych dróg przedostania się materiału niebezpiecznego do mieszkania.
- Stosować się do zaleceń i informacji przekazywanych w komunikatach.
- Gdy zostanie zarządzona ewakuacja jak najszybciej zabrać dzieci i osoby niepełnosprawne, wyłączyć urządzenia gazowe oraz elektryczne, wygasić piece, zamknąć przewody kominowe i wentylacyjne. Zamknij okna, mieszkanie, powiadom sąsiadów, a następnie udaj się w kierunku wskazanym w komunikatach lub przez służby porządkowe;
- Wykorzystać zastępcze i podręczne środki ochrony dróg oddechowych i skóry (maski tkaninowe, płaszcze impregnowane, okulary ochronne, tampony z waty lub gazy).
- Zabezpieczyć żywność w szczelnych pojemnikach.
- Włączyć dostępne środki masowego przekazu (np. radio, TV) na program lokalny i zastosować się do zaleceń przekazywanych w komunikatach.

Po awarii:

Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczaj uszczelnionych pomieszczeń.

Unikaj spożywania żywności z Twojego ogrodu oraz mleka od Twoich krów, dopóki nie będą zbadane przez terenową stację sanitarno - epidemiologiczną. Jeśli przebywałeś w strefie skażonej, zdejmij ubranie, które uległo zanieczyszczeniu i zamień je na czyste oraz dużą ilością wody przemyj oczy, usta, nos i weź prysznic, a następnie zgłoś się do lekarza. Spakuj skażone ubranie i buty w oddzielnym szczelnym pudle bez kontaktu z innymi nieskażonymi rzeczami i wezwij władze lokalne do usunięcia tych przedmiotów.

16. Zagrożenia radiologiczne

a) Zagrożenia o charakterze zewnętrznym

Zagrożenia radiologiczne w Gminie mogą mieć charakter zewnętrzny. Z zewnątrz zagrażają nam elektrownie jądrowe pracujące na terytorium Czech i Słowacji zlokalizowane w odległości od 150 do 200 km od granicy państwowej. Również elektrownie jądrowe pracujące na południowo - wschodnim terytorium Niemiec, zachodniej Ukrainie oraz na terytorium Węgier, w przypadku awarii, stwarzają poważne zagrożenie dla obszaru naszej gminy.

Podczas wydarzenia:

Nasłuchuj w radiu i w telewizji oficjalnych komunikatów. Jeśli jest to zalecane - pozostań w domu. Zabezpiecz zwierzęta lub weź je do domu. Zabezpiecz i pozamykaj drzwi i okna. Wyłącz klimatyzację, wentylację, ogrzewanie nawiewowe, itp. zamknij (uszczelnij) zasusy piecowe i kominowe. Udaj się do piwnicy lub innych pomieszczeń poniżej powierzchni gruntu i pozostań w nich do czasu, aż władze ogłoszą, że jest już bezpiecznie. Jeśli musisz wyjść na zewnątrz, zakryj usta i nos mokrym ręcznikiem. Bądź przygotowany do ewakuacji lub schronienia się na dłuższy czas w swoim domu. Jeżeli zarządzono ewakuację:

- nasłuchuj w radiu i w telewizji komunikatów o drogach ewakuacji, tymczasowych schronach i sposobach postępowania;
- minimalizuj możliwości skażenia w domu;
- zabezpiecz i pozamykaj drzwi i okna;
- wyłącz klimatyzację, wentylację, ogrzewanie nawiewowe, itp.;
- zamknij (uszczelnij) zasusy piecowe i kominowe;
- zabierz przygotowane na ewakuację rzeczy.

Pamiętaj o swoich sąsiadach, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych ludziach lub przy niepełnosprawnych.

Po wydarzeniu:

Gdy bezpośrednie zagrożenie minęło, unikaj spożywania żywności z twojego ogrodu oraz mleka od twoich krów i kóz dopóki nie będą zbadane przez lokalny urząd sanitarny.

b) Zagrożenia o charakterze wewnętrznym

Zagrożenia radiologiczne wewnętrzne województwa mają przede wszystkim związek z materiałami promieniotwórczymi. Są to wszelkiego rodzaju przedmioty, materiały o różnych stanach skupienia, substancje organiczne i nieorganiczne, nie nadające się do dalszego wykorzystywania, a zanieczyszczone objętościowo lub powierzchniowo substancjami promieniotwórczymi w stopniu przekraczającym dopuszczalne ilości.

W Polsce materiały promieniotwórcze powstają w wyniku stosowania izotopów w medycynie, przemyśle i badaniach naukowych oraz podczas ich wytwarzania.

Główną cechą materiałów promieniotwórczych jest wysyłanie przez nie promieniowanie, które nie jest widoczne i wyczuwalne przez człowieka, a jedynie wykrywalne za pomocą specjalnych aparatów radiometrycznych i indykatorów. Jest ono szkodliwe dla organizmu ludzkiego, zwierzęcego i środowiska. Symbol materiałów promieniotwórczych to tzw. „koniczynka”:

PAMIĘTAJ!!!

- Nie zbliżaj się do przedmiotów oznaczonych symbolem materiałów promieniotwórczych.
- Nie dotykaj, nie demontuj, nie otwieraj pojemników, w których mogą znajdować się materiały promieniotwórcze (z którymi możesz mieć styczność np. podczas katastrofy drogowej z udziałem pojazdu transportującego materiały promieniotwórcze).
- Nie wyjmuj źródeł promieniotwórczych z pojemników, nie usuwaj osłon, nie demontuj urządzeń, w których znajdują się źródła, a zwłaszcza samych źródeł.
- Nie zbliżaj się do materiałów promieniotwórczych nieznanego pochodzenia (np. porzuconych), nie kupuj ich, nie przechowuj w kieszeniach, biurkach, teczkach, itp.

- O znalezisku powiadom Policję, Straż Gminną, Straż Pożarną, Wojsko, Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe lub administratora terenu.
- Zapamiętaj trzy podstawowe zasady ochrony radiologicznej: im krótszy czas przebywania w pobliżu źródła promieniowania, tym mniejsza dawka; im dalej od źródła promieniowania, tym bezpieczniej; osłona osłabia promieniowanie.

17. Zagrożenia terroryzmem

Na terenie Gminy nie występują obszary o intensywnej zabudowie (aglomeracje) więc terroryzm jako zagrożenie mające na celu zastraszenie i wymuszenie na danej grupie ludności jest znikome.

18. Zagrożenia wywołane materiałami wybuchowymi

a) Niewypały i niewybuchy

Za przedmioty wybuchowe uważa się wszelkiego rodzaju przedmioty pochodzenia wojskowego, które ze względu na swe właściwości wybuchowe grożą niebezpieczeństwem przy niewłaściwym obchodzeniu się z nimi (ruszanie, rozkręcanie, rzucanie, itp.). Są to w szczególności:

- * zapalniki; * pociski; * bomby lotnicze; * naboje artyleryjskie i karabinowe;
- * pancernowice; * granaty; * miny wszelkich typów; * ładunki materiałów wybuchowych;
- * złom metalowy zawierający resztki materiałów wybuchowych.

Na terenie Gminy nadal można natrafić na pozostałości po II Wojnie Światowej. Niezachowanie należytych środków ostrożności po odnalezieniu niewypału lub niewybuchu, niewłaściwe postępowanie wynikające z braku świadomości o grożącym niebezpieczeństwie może doprowadzić do zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

PAMIĘTAJ!!

- Kategorycznie nie wolno podnosić, odkopywać, przenosić, rozmontowywać, wrzucać do ogniska, stawów lub głębokich rowów znalezionych niewybuchów.
- Nie wchodzić na tereny oznakowane zakazem wstępu (poligony, place ćwiczeń, strzelnice, magazyny).
- Zapoznaj swoje dzieci ze sposobem postępowania (podaj znane ci przykłady lekkomyślności dzieci i młodzieży w tym względzie).
- W przypadku znalezienia podejrzanego przedmiotu: nie dotykaj, a w szczególności nie podnoś, nie przesuwaj, nie używaj żadnych narzędzi; w miarę możliwości zabezpiecz miejsce znalezienia przed innymi osobami; powiadom Policję, Straż Gminną, Straż Pożarną, Wojsko, Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe lub administratora terenu, na którym znalazłeś przedmiot; do czasu przyjazdu uprawnionych służb pozostań w pobliżu znaleziska - nie dopuść innych osób do przedmiotu.

b) Materiały pirotechniczne

Wyroby pirotechniki widowiskowej zwane potocznie fajerwerkami zaliczamy do grupy materiałów wybuchowych. Niewłaściwe używanie materiałów pirotechnicznych może stwarzać poważne zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia ludzi.

PAMIĘTAJ!!!

- Fajerwerki można stosować tylko i wyłącznie zgodnie z instrukcją obsługi.

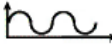

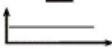

Nie wolno używać materiałów pirotechnicznych w pomieszczeniach zamkniętych, ponieważ wypuszczony fajerwerk będzie odbijał się od ścian co mogłoby doprowadzić do zapalenia włosów lub garderoby, a wybuch może spowodować uszkodzenie słuchu.

- Nie wolno wypuszczać fajerwerków z okien i balkonów, gdyż istnieje duże prawdopodobieństwo, że mogą wpaść do mieszkania własnego lub sąsiadów i spowodować panikę bądź pożar.
- Fajerwerki wypuszczamy zawsze na wolną przestrzeń.
- Nie wolno rzucać fajerwerków i petard na samochody, stacje paliw i zbiorniki z płynami łatwopalnymi.

TELEFONY ALARMOWE

Telefon alarmowy ogólny	112
Pogotowie Ratunkowe	999
Straż Pożarna	998
Policja	997
Pogotowie Energetyczne	991
Powiatowe Centrum Zarządzania	
Kryzysowego w Rybniku	32 4221000

RODZAJE ALARMÓW, SYGNAŁY ALARMOWE

RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMÓW		
	AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU	WIZUALNY SYGNAŁ ALARMOWY
OGŁOSZENIE ALARMU 	 3 minuty Sygnał akustyczny – modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	 Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Oglašam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	 ZNAK ŻÓŁTY W Kształcie TRÓJKĄTA LUB W UZASADNIONYCH PRZYPADKACH INNEJ FIGURY GEOMETRYCZNEJ
ODWOŁANIE ALARMU 	 3 minuty Sygnał akustyczny – ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut	 Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

RODZAJ KOMUNIKATU	SPOSÓB OGŁOSZENIA KOMUNIKATU	SPOSÓB ODWOŁANIA KOMUNIKATU
	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU	
UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU SKAŻENIAMI 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godz. min. może nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj skażenia) dla.....
UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU ZAKAŻENIAMI 	Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj zakażenia) dla.....
UPRZEDZENIE O KLĘSKACH ŻYWIŁOWYCH I ZAGROŻENIU ŚRODOWISKA 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców (podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców)	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj klęski) dla.....